

MORAŠICKÝ

OBČASNÍK č. 33

Jaké akce jsou plánovány na rok 2011

Rok se obrátil a letošní zase přináší nové plány a akce. V roce 2011 (nebo 2012, záleží na penězích ČEZ a.s.) by měla proběhnout **výměna vedení nízkého napětí v Morašicích** ve staré zástavbě, kde jsou ještě nadzemní dřevěné, nebo betonové sloupy NN. V novějších sídlištích je již vedení NN vedeno pod zemí. Pokud ČEZ a.s. skutečně na tuto legislativně připravovanou akci peníze uvolní, čeká nás období velkého kopání a hrabání v zemi. Odměnou za to budou na domech nové přípojky a sloupy NN zmizí. Protože nebudou již sloupy, znamená to pro obec **vybudování nového veřejného osvětlení i se stožáry**. Kabely k osvětlení budou přiloženy do výkopů pro NN, a tím se náklady na pořízení sníží. Spolu s instalací stožárů pro veřejné osvětlení bude zrekonstruován rozhlas. Ještě přesněji, **rozhlas bude úplně nový, bezdrátový a provozován bude ve všech čtyřech našich vesnicích**. Totéž by se mělo odehrát i ve Višňárech, staré sloupy NN by měly být vyměněny za nové a několik drátů bude nahrazeno jedním kabelem. Dále bude pokračovat akce **Výstavba infrastruktury pro 11 RD Řikovice**, letos bude zhotovena další vrstva silnice, větev B, do takového stádia, aby po ní mohla jezdit i těžká nákladní auta se stavebním materiálem. V současné době je prodána jedna parcela a druhá je v jednání. Bude **opraven chodník na sídlišti Hřbitovní kvítí** až ke Stavitelství Jokeš, pokud bude již položeno nové vedení nízkého napětí, pak bude chodník letos opraven až na úroveň odbočky do MŠ. Na hřišti k objektu Občerstvení **bude spravena přístupová cesta a chodník**. Do zahrady MŠ bude zakoupen další **hrací prvek**. Budou opraveny některé nezbytné věci jako jsou **kanalizační šachty**, prostor před zdravotním střediskem bude **osázen rostlinami**, necháme vyrobit rovněž **informační tabule** u střediska a hřbitova, v MŠ v části kanceláří u kuchyně budou **vyměněna tři okna**, v restauraci U Růže budou také **tři nová okna** ve výčepu. Dále uskutečníme nákup několika nových věcí **pro zásahovou jednotku hasičů** a bude **opraveno hasičského auta**. Pro děti školního klubu, které jezdí na soutěže reprezentovat naši obec, budou vyrobeny **trika a kšiltovky s nápisem** Obec Morašice a s obecním znakem. A co se týče plánů do budoucna, budeme pokračovat v **pořízení projektové dokumentace a k získání stavebního povolení** na legislativně již započaté akci s pracovním názvem Víceúčelové zařízení DVACÍTKA. Nyní máme již vydané územní rozhodnutí. Pokud se mezitím někde objeví dotační peníze, tak další krok v přípravě projektu nám je usnadní získat. Pokud ne, bude objekt nutné rekonstruovat, třeba pomaleji a jen z obecního rozpočtu. Další finanční prostředky poplynou samozřejmě do nezbytných výdajů jako například: údržba zeleně, zimní údržba cest, svícení veřejným osvětlením, příspěvky organizacím a stavebníkům, provoz ZŠ, MŠ, OÚ, provoz knihovny a nákup knih, výlety důchodců atd. V rámci Svazku Fiala získáme dotaci na zhotovení **nového vrtu na vodárně** v Morašicích.

Mgr. Hana Štěpánová, starostka

Vrátíme přírodě to, co jsme ji vzali?

Mikroregion Litomyšlsko, jehož jsme součástí, plánuje úpravy v krajině, které zamezí ničivým povodním.

Část básně „Velké širé rodné lány...“ se stal kdysi zřejmě v dobré víře krédem našich zemědělců: Pole budou scelená, přehledná, lépe obdělavatelna. Myšlenka logická a na zkušenost tehdejší doby pokroková.

Pominu změnu majetkoprávních vztahů a budu si všimát jen polí jako části přírody. Zpočátku to z pohledu obdělavatelnosti vypadalo opravdu velmi slibně a nápad o scelování byl bohužel doveden možná až do nejmenších detailů. Malé mezičky a cesty zmizely z obzorů české krajiny a na velikých

lánech se začala vlnit větrem do daleka stejná plodina. Stroje, které obdělávaly pole, nabývaly čím dál větší výkonnosti a větších rozměrů. Ale pohled z druhé strany byl neúprosný: pomalé, ale jisté podřezávání si větve, na které sedíme.

My lidé jsme zasazeni do krajiny, jsme součástí přírody, ale často se s ní snažíme soupeřit, předělávat ji k obrazu svému, a dokonce s ní zápasit. Ale je to boj zbytečný. Stejný, jako kdybychom zápasili a bojovali s vlastní matkou. Nepřineslo by to nikomu nic dobrého. Měli bychom k přírodě být vlídnější a ohleduplnější, aby se nám to v dobrém zase vrátilo nazpět. V některých oblastech jsme již pochopili, třídíme druhotné suroviny a recyklujeme, abychom neškodili. Ale krajina zatím zůstává trochu na okraji zájmu, doufáme v to, že si příroda pomůže sama. Necitlivý přístup k přírodě je tu již ve svých důsledcích, například povodně. Jak z tohoto začarovaného kruhu vystoupit? Větrná a vodní eroze nachází scelené lány odkryté a bezbranné. Lze tento stav ještě napravit?

Ano, snad je ještě možné udělat vstřícný krok a trochu se vrátit k původnímu modelu podle vzoru našich předků, kdy ještě žili více v souladu s přírodou a sledovali a více ctili její zákony. Ale bude to stát naši námahu a peníze. Snad ještě není pozdě vrátit přírodě její vlastní obranyschopnost.

Mikroregion Litomyšlsko si vzal za své, že provede první kroky, pozitivně nasměrované vůči naší okolní krajině. Prozatím má zpracovány Analýzu území a návrh protipovodňových a protierozních opatření. Týká se to teritoria 41 obcí včetně města Litomyšl, které tvoří Mikroregion Litomyšlsko.

V letošním roce bude projekt pokračovat ve svém vyšším stupni. Bude hlavním podkladem pro následnou realizaci protipovodňových opatření v krajině. Projekt pod názvem „**Studie proveditelnosti k realizaci přírodě blízkých protipovodňových opatření – Mikroregion Litomyšlsko**“ bude z 90 % dotován v rámci operačního programu životní prostředí. 10% nákladů ponese na svých bedrech Mikroregion. Zjednodušeně řečeno budou navrženy úpravy krajiny, které využijí zkušenosti našich předků. Do krajiny by měly být navraceny v menší míře prvky, které kdysi bránily smývání půdy vodou a do určité míry i větrným přesunům půdy. Tyto prvky mají sice honosné názvy, ale jsou to věci časem a praxí vyzkoušené a fungující. Je to například **protierozní mez** – travnatý pás i s další zelení a v souběhu odvodňovací prvek (mělký příkop). **Protierozní průleh** – příkop maximální hloubky 100 cm, minimální šířky 300 cm, zatravněný nebo s jinou vegetací. Dále jsou to **protierozní příkopy a ochranné zatravnění**. Obdělávání polí zemědělskou technikou se tím příliš nezkomplikuje.

Možná si řeknete, že tato opatření se netýkají zrovna naší vesnice, protože u nás voda nikdy žádnou pohromu nezpůsobila. Ale opak je pravdou, týká se to nás všech. Voda třeba v jedné obci „spadne“ aniž ublíží, ale odteče k sousedům a tam přivodí nesnáze. Některé vesnice, například Cerekvice nad Loučnou, jsou toho příkladem. „Jejich“ voda by jim tolik neuškodila, ale ta co přiteče z okolí, je hrozná.

Řešení problému se opravdu týká nás všech: zemědělců, majitelů půdy, obcí, každého člověka. Za pomoci peněz z OPŽP, našich peněz a naší práce ještě můžeme zmírnit následky dřívějších rozhodnutí a v poslední minutě zabránit úplnému odříznutí větve, na které sedíme.

Za Mikroregion Litomyšlsko Hana Štěpánová

Sdružení obcí Mikroregionu Litomyšlsko – Desinka
A SOUČASNĚ OBEC MORAŠICE, KTERÁ JE ČLEMEM MIKROREGIONU,
Vás co nejsrdečněji zve na

SETKÁNÍ SENIORŮ

které se koná v neděli **3. dubna 2011 ve 14.00 hodin** v sále víceúčelového zařízení Skalka v Lubné.

Program: * Slavnostní zahájení * Beseda, hudba, tanec, občerstvení, estráda

Doprava tam i zpět bude zajištěna.

Odjezdy autobusů: 13⁰⁰ hod. Morašice – aut. zastávka u obec. úřadu

13⁰⁵ hod. Lažany – **pozor!** odbočka na Řikovice

13¹⁰ hod. Řikovice – dolní autobusová zastávka

Dobrovolné vstupné

Ze života obce

- Od firmy **EKO-KOM** jsme získali za dobu od 1. 10. 2010 do 31.12. 2010 odměnu za tříděný odpad ve výši 24.311,- Kč.
- **V letošním roce byla ohrožena tříkrálová sbírka** v místní části v Morašicích. Charita Litomyšl ponechala na obecním úřadě dvě zapečetěné pokladničky s konstatováním, že sbírku nemá kdo uspořádat. Nakonec se nám podařilo sehnat dobrovolníky, kteří se toho ujali. Z dospělých to byla paní Eva Burešová, která chodila s jednou partou dětí. Dále Veronika Říhová st., která také kolem sbírky vypomohla, i když není přímo z Morašic. A které děti se účastnily koledování v Morašicích? Markétka a Ondra Říhovi, Adélka Rošková, Anička a Veronika Stříteská, Veronika Bauerová a Nikola Vokasová. Těmto všem, ale i dalším dětem a dospělým ve skupinkách, které chodily v Řikovicích a Višňárech, patří velké poděkování, protože všichni dohromady vykoledovali 15.435,- Kč. Získané peníze budou jistě zase využity na nákup a následné zapůjčení zdravotních potřeb pro nejstarší lidi i z našeho nejbližšího okolí.
- Právě skončená zima byla vcelku tuhá a dost dlouhá, tak se za tu dobu na veřejných prostranstvích „uchovalo“ v poměrně neporušeném stavu množství psích exkrementů. Majitelé psů chodí své domácí přátele venčit a ve většině případů po nich neuklízají. Chvála těm, kteří bez igelitového sáčku nevyjdou z domu. Tak se stalo, že nemajitelé psů si ve větší míře chodili stěžovat na tento neutěšený stav v ulicích. Zastupitelstvo proto schválilo **vyhlášku o udržování čistoty**. Je přiložena v Občasníku, týká se čistoty celkově, nejen venčení psů. Doufejme, že „venčitelů s igelitovými sáčky“ přibude.
- Dále, co se týče psů, připomínám, **že se nesmějí potulovat bez dozoru majitele na veřejných prostranstvích**. Nejvíce se jich pohybuje volně v Řikovicích. Rodiče menších dětí na tuto skutečnost neustále upozorňují a nejsou spokojeni. Vlastníci psů, zavřete si je na svém pozemku tak, aby nemohli utéci v době, kdy nejste doma. Máte za ně stoprocentní odpovědnost.
- Obec nabízí bezplatně k užívání **školní sad za hřištěm**.
- 20. března 2011 jsme přivítali **nové děti** do naší obce. Jsou to Vojtěch Štěpán z Morašic, Šimon Daniel Brokeš z Lažan, Daniel Branda z Lažan a Jakub Lipavský z Morašic. Přejeme jim hodně zdraví a štěstí v celém životě.
- **Kolik a jaké odpady jsme u nás v obci vyprodukovali za loňský rok a jaké suroviny jsme nasbírali?** Je to zajímavá statistika a je ještě zajímavější, když se přepočítá na jednoho obyvatele. Každý z nás jsme v roce 2010 vyhodili do popelnice průměrně 188,37 kg směšného komunálního odpadu, to je 3,62 kg týdně. Dále jsme se zbavili každý 1,33 kg pneumatik a 0,4 kg nebezpečného odpadu. Plastů jsme sebrali každý 13,42 kg, skla 10,49 kg a papíru 1,83 kg.
- V kanalizaci žijí **krysy a potkani**. Není to zatím hrozné, ale již jsou některá místa, kde se prokazatelně objevují. Máte-li nějaké informace a víte, že se v nějaké lokalitě Morašic vyskytují, dejte vědět na obecní úřad. Nechali bychom provést deratizaci.

Mgr. Hana Štěpánová

Morašický rybářský kroužek

Pracuje již sedmým rokem. V současnosti jej navštěvuje 25 dětí z Morašic, okolních vesnic, Litomyšle, Vysokého Mýta a Svitav. Pravidelně se zúčastňujeme rybolovných závodů v plavané, rybolovné technice a soutěže Zlatá udice. Na všech těchto kláních dosahujeme vynikajících výsledků:

- 3. místo v krajském kole Zlaté udice v Pardubicích
- 1. místo v krajském kole Zlatá udice v Hradci Králové

- účast na národním kole v Ostravě, kde jsme v jednotlivcích získali 3. místo
- závody v rybolovné technice, 1. místo

Máme jednoho prvoligového závodníka, který se ve své kategorii stal dokonce mistrem světa, dva druholigové závodníky, kteří na krajských přeborech obsadili 3. místo.

V tomto roce plánujeme se závodním družstvem zúčastnit se co nejvíce závodů v plavané a dostat se až na mistrovství republiky. Náš kroužek prezentoval práci české rybářské mládeže na festivalu FOR FISHING v Praze. Máme za sebou i vystoupení v Českém rozhlase. Každoročně pořádáme několikadenní rybářské soustředění a táboření v přírodě, kde se kromě rybaření snažíme s dětmi navázat na tradice skautingu. Všechny tyto činnosti vyžadují mnoho práce, času a v neposlední řadě i financí. V dnešní době plné techniky, počítačů a mobilních telefonů nacházejí naše děti zase vztah k přírodě a její ochraně. Soutěže, kterých se zúčastňují, jsou pro ně velikou motivací. V dětech je naše budoucnost a je jedno, jestli hrají hokej, tenis, nebo se věnují jiným aktivitám. Hlavní je, že něco dělají a neničí z nudy zastávky, značky.... Ještě na závěr děkuji Obci Morašice, rodičům a všem, co nám pomáhají. Za jakoukoli podporu jsme velice vděční. S pozdravem Petrův zdar.

Vedoucí kroužku Václav Vavřín

Vážení důchodci. Zima je pryč, předjaří suché, tak vyzkoušejte počasí a pojed'te na 16.

VÝLET PRO DŮCHODCE

Výlet je plánován na **čtvrtek 12. května 2011**. Odjezd ráno asi v 7³⁰ hod. a návrat domů kolem 19⁰⁰ hod.

Program:

1. Podorlický skanzen Krňovice
2. Automobilka Kvasiny
3. Zámek Potštejn
4. Pozdní oběd při zpáteční cestě na kopci Andrlův Chlum v restauraci, spojený s hudbou, případně i s tancem

Zájemci hlase se na obecním úřadu do 4. dubna 2011. Účastníci obdrží bližší informace při přihlašování.

Krátké toulky historií Velikonoc

Velikonoce jsou tradiční oslavou jara, současným jazykem nazývané Svátky jara. Jsou to nejvýznamnější svátky křesťanské církve. Jsou spojené s památkou umučení a vzkříšení Krista, je to vzpomínka na jeho zmrtvýchvstání. Tyto svátky bývaly v minulosti významnější než Vánoce. Silnou tradici měly Velikonoce již v době předkřesťanské. Prapůvodně tento svátek souvisel se svátkem nomádských pastýřů a byl spojen s obětováním mladých zvířat, především beránka. Velikonoce se slaví vždy po jarní rovnodennosti, první neděli po jarním úplňku. Tímto způsobem stanovená neděle může být mezi 22. březnem a 25. dubnem.

Pomlázka, význam tradice: Na jaře, v době kdy se probouzí nový život, se symbolem života staly některé stromy, u nichž se nejdříve probouzí míza. Kult vrbového splétání proutků v pomlázku se dochoval do dnešní doby. Znásobením spletených proutků má vrba předat životodárnou sílu tomu, kdo je jí šlehnut. V minulosti chodila na koledu především mládež a svobodná chasa. Odměnou jim byla vajíčka, kterých bylo oproti dnešní době mnohem více. S vajíčky nebo o vajíčka se potom hrály různé hry. Tato společenská část Velikonoc se odehrávala až v odpoledních hodinách. Časy, kdy hlavní odměnou koledníkům byla výhradně vajíčka, skončily asi před 50 lety. Nová doba přinesla i jiné zvyky: pestřejší velikonoční stůl, bohatší koledu a také alkohol.

Magické úkony s vejci: vejce se koulelo po hřbetě krávy, aby byla silná. Vajíčko se kladlo do brázdy na poli, aby dalo bohatou úrodu. Kraslice byly tzv. „poslísci lásky“, které dívky darovaly svým milým.

Vybráno v úryvcích z knihy Lidové tradice, napsala Dagmar Šottnerová

Vydává Obecní úřad Morašice. Náklad 240 výtisků. Vydáno 25. 4. 2011. Chyby opravila Alena Čejková.

